

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda dr. sc. Sanje Otočan, predsjednice vijeća, mr. sc. Inge Vezmar Barlek, Dijane Vidović, Senke Orlić-Zaninović i Ante Galića, članova vijeća te više sudske savjetnice Tatjane Ilić, zapisničarke, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta pokrenutom u povodu prijedloga J. V. iz V., Z. V. iz V., V. V. iz Z., A. M. iz B. K., D. S., C. G., koju zastupa M. V. iz V., A. V. iz S., M. V. iz V., i M. R. iz V., na sjednici vijeća održanoj 24. svibnja 2021.

presudio je

Ukida se Odluka o proglašenju svojstva javnog dobra na čest. zem. 6161/4 i 6161/5 k.o. Vis („Službeni glasnik Grada Visa“, 9/18.).

Obrazloženje

1. Visoki upravni sud Republike Hrvatske zaprimio je podnesak podnositelja kojim se traži ocjena zakonitosti Odluke o proglašenju svojstva javnog dobra na čest. zem. 6161/4 i 6161/5 k.o. Vis („Službeni glasnik Grada Visa“, 9/18.; u daljnjem tekstu: Odluka).
2. Uz prijedlog nije priložena pojedinačna odluka u smislu članka 83. stavka 1. u vezi s člankom 84. stavkom 2. Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, 20/10., 143/12., 152/14., 94/16. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 29/17.; u daljnjem tekstu: ZUS) pa je Sud razmotrio prijedlog na temelju članka 83. stavka 2. ZUS-a.
3. U prijedlogu se navodi da su podnositelji suvlasnici i suposjednici čestice zemlje 6161/4, k.o. V. i čestice zemlje 6161/5 k.o. V. koje su jedini ulaz u kuće podnositelja odnosno zajedničko dvorište koje je kao takvo i označeno u Uredu za katastar V. Tvrdi da na tim nekretninama postoje fizički dokazi da su u prošlosti postojala vrata koja su zatvarala predmetnu česticu odnosno dvorište, a što dokazuje da su podnositelji vlasnici predmetnih nekretnina. Ističu da nekretnine na koje se odnosi osporavani opći akt ne mogu biti javno dobro jer Grad Vis nije njihov vlasnik, a ni posjednik. Navode da im Grad Vis nije omogućio sudjelovanje u postupku donošenja osporavane Odluke te zaključuju da je nekretnina u privatnom vlasništvu nacionalizirana bez sudjelovanja vlasnika u postupku, a što je u suprotnosti s nepovredivošću prava vlasništva. Predlažu poništavanje osporavane Odluke.
4. U očitovanju o prijedlogu donositelj općeg akta prije svega ističe da je zahtjev podnesen izvan roka propisanog člankom 83. stavkom 1. ZUS-a zbog čega predlaže

njegovo odbacivanje. Podredno ističe da su nekretnine koje su obuhvaćene osporavanom Odlukom u naravi ulica i prolaz. Pravnim temeljem za donošenje Odluke donositelj navodi članke 35. i 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00., 114/01., 79/06., 141/06., 146/08., 38/09., 153/09., 143/12., 152/14., 81/15. – pročišćeni tekst i 94/17. – ispravak; u daljnjem tekstu: ZVDSP). Poziva se na članke 61. i 62. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine“, 68/18., 110/18. i 32/20.; u daljnjem tekstu: ZKG) koji uređuju komunalnu infrastrukturu i donošenje odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi. Ističe da su javne površine pod ingerencijom jedinice lokalne samouprave, da jedinica lokalne samouprave samostalno upravlja javnim površinama te je legitimirana za njihovu zaštitu. Nadalje, jedinica lokalne samouprave odlučuje hoće li izgraditi javnu površinu te odlučuje hoće li ona imati svojstvo javnog dobra u općoj uporabi. Stoga je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno odlučivati o proglašenju ili ukidanju statusa takvih nekretnina. Predlaže neprihvatanje prijedloga.

5. Osporavana Odluka propisuje:

Članak 1.

Ovom Odlukom proglašava se javnim dobrom u općoj uporabi nekretnina označena kao čest. zem. 6161/4, upisana u zk. ul. 1054 k.o. Vis, u naravi ulica i čest. zem. 6161/5, upisana u zk. ul. 1055 k.o. Vis, u naravi prolaz koji spaja ulicu Vladimira Nazora s ulicom Silvija Strahimira Kranjčevića.

Članak 2.

Temeljem ove Odluke Općinski sud u Splitu, Zemljišnoknjižni odjel izvršit će upis statusa javnog dobra na nekretninama iz prethodnog članka ove Odluke.

Odluka služi u svrhu uknjižbe čest. zem. 6161/4, upisana u zk. ul. 1054 k.o. Vis i čest. zem. 6161/5, upisana u zk. ul. 1055 k.o. Vis u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi vlasnika Grada Visa, Trg 30. svibnja 1992. god. br. 2. OIB: 76486299480.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Grada Visa“.

6. Odluka je donesena pozivom na članke 35. i 391. ZVDSP-a i članak 34. Statuta Grada Visa („Službeni glasnik Grada Visa“, 1/12., 2/13. i 6/18.).

7. Člankom 35. ZVDSP-a propisano je:

„Članak 35.

(1) Republika Hrvatska i druge pravne osobe javnoga prava koje su nositelji prava vlasništva imaju kao vlasnici u pravnim odnosima jednak položaj kao i privatni vlasnici, ako zakonom nije što drugo određeno.

(2) Stvarima u vlasništvu Republike Hrvatske raspolaže, upravlja i koristi se Vlada Republike Hrvatske ili od nje ovlašteno tijelo ako posebnim zakonom nije drukčije određeno. Ovlasti za raspolaganje, upravljanje i korištenje stvarima u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave određena propisom o ustrojstvu lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

(3) Namjenu stvari u vlasništvu Republike Hrvatske određuje zakon ili državno tijelo koje je za to nadležno na temelju zakona.

(4) Svatko ima pravo stvarima u vlasništvu Republike Hrvatske koje su namijenjene za uporabu svih (javna dobra u općoj uporabi) služiti se na način koji je radi ostvarenja te namjene odredilo tijelo ili ustanova kojoj su dane na upravljanje, odnosno tijelo nadležno za određivanje namjene, koje njima neposredno upravlja. Ako nije što posebno propisano zakonom, na javna dobra u općoj uporabi na odgovarajući se način primjenjuju pravila koja vrijede za opća dobra.

(5) Stvari u vlasništvu Republike Hrvatske koje su namijenjene neposrednom izvršavanju prava i dužnosti Republike Hrvatske, njezinih tijela i ustanova (javna dobra u javnoj uporabi) rabe u skladu s tom namjenom ona tijela i ustanove kojima ih je dalo na upravljanje tijelo nadležno za određivanje namjene, ako ih to tijelo nije zadržalo u svojoj neposrednoj uporabi.

(6) Pravo vlasništva na stvarima u vlasništvu Republike Hrvatske koje nisu namijenjene za opću ni za javnu uporabu izvršava tijelo nadležno za određivanje namjene, ako to nije povjerilo kojem drugom tijelu, ustanovi ili osobi, a čisti prihod od tih stvari prihod je državnoga proračuna.

(7) Tko god odlučuje o općim dobrima ili o stvarima u vlasništvu Republike Hrvatske, ili njima upravlja, dužan je postupati kao dobar domaćin i odgovara za to.

(8) Na pravo vlasništva jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne samouprave i uprave na odgovarajući će se način primjenjivati pravila o vlasništvu Republike Hrvatske, ako nije što drugo određeno zakonom, niti proizlazi iz naravi tih osoba. Isto vrijedi i za pravo vlasništva ustanova, te s njima izjednačenih pravnih osoba.“

8. Člankom 391. ZVDSF-a uređeno je raspolaganje nekretninama u vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

„Članak 391.

(1) Nekretninu u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave tijela nadležna za njihovo raspolaganje mogu otuđiti ili njome na drugi način raspolagati samo na osnovi javnog natječaja i uz naknadu utvrđenu po tržišnoj cijeni, ako zakonom nije drukčije određeno.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na slučajeve kad pravo vlasništva na nekretninama u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, stječu Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

(3) Zemljište u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave tijela nadležna za njihovo raspolaganje mogu prodati po utvrđenoj tržišnoj cijeni bez provedbe javnog natječaja: – osobi kojoj je dio tog zemljišta potreban za formiranje neizgrađene građevne čestice u skladu s lokacijskom dozvolom ili detaljnim planom uređenja, ako taj dio ne prelazi 20 % površine planirane građevne čestice i – osobi koja je na zemljištu u svom vlasništvu, bez građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta nadležnog tijela državne uprave, izgradila građevinu u skladu s detaljnim planom uređenja ili lokacijskom dozvolom, a nedostaje joj do 20% površine planirane građevne čestice, pod uvjetom da se obveže da će u roku od jedne godine od dana sklapanja kupoprodajnog ugovora ishoditi građevinsku dozvolu.

(4) Tržišna cijena iz stavka 3. ovoga članka je vrijednost izražena u cijeni koja se za određenu nekretninu može postići na tržištu i koja ovisi o odnosu ponude i potražnje u vrijeme njezinog utvrđivanja na području jedinice lokalne samouprave.

(5) Pravni poslovi sklopljeni protivno odredbama ovoga članka ništetni su.“

9. Iz citiranih odredaba ZVDSP-a, koje su osnova donošenja osporavane Odluke, ne proizlazi ovlast predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave da nekretninu u privatnom vlasništvu proglašava javnim dobrom u općoj uporabi. Članak 34. Statuta Grada Visa propisuje nadležnost Gradskog vijeća, međutim ta odredba samostalno, bez mjerodavnog materijalnog prava, ne može biti osnova za donošenje općeg akta.

10. Odredbe članka 61. stavka 1. i članka 62. stavka 1. ZKG-a, koje se navode u očitovanju, nisu odredbe na temelju kojih je Odluka donesena pa Sud nije ocjenjivao zakonitost Odluke u odnosu na te odredbe.

11. O pravnom pitanju koje se javlja u ovom predmetu Sud je već izrazio svoje stajalište, primjerice u presudama, poslovni broj: Usoz-26/19 od 30. listopada 2019., „Narodne novine“, 121/19. i poslovni broj: Usoz-1/20-5 od 25. svibnja 2020., „Narodne novine“, 80/20.

12. Slijedom iznesenog, Sud je na temelju članka 86. stavka 3. ZUS-a ukinuo osporavanu Odluku.

13. Na temelju članka 86. stavka 4. ZUS-a, Odluka prestaje važiti danom objave ove presude u „Narodnim novinama“.

U Zagrebu 24. svibnja 2021.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
dr. sc. Sanja Otočan, v.r.